

FUNDACJA „AKADEMIA ANTYKORUPCYJNA”

Projekt „Centrum Myśli Antykorupcyjnej”

Analiza danych statystycznych Policji za lata 2013-2022

*w zakresie postępowań przygotowawczych wszczętych,
zakończonych, w tym zakończonych aktem oskarżenia,
umorzonych z braku znamion przestępstwa,
umorzonych z powodu niewykrycia sprawcy przestępstwa
a także przestępstw wykrytych, stwierdzonych i podejrzanych
oraz strat spowodowanych przez sprawców przestępstw
popelnionych
z art. 230 § 1-2 Kodeksu karnego*

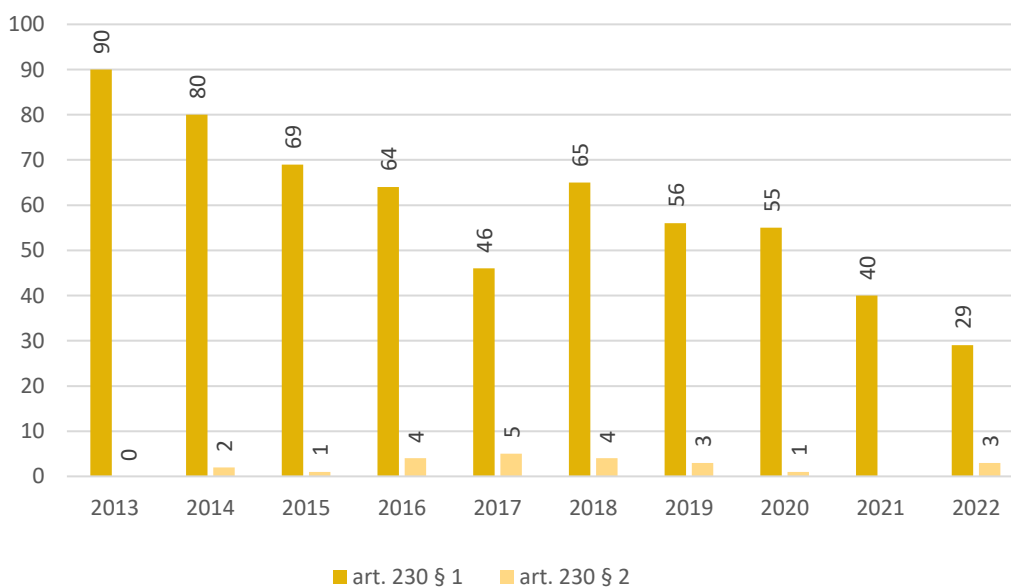
Art. 230. Kodeksu karnego (brzmienie przepisu na dzień 30.09.2023)

§ 1. Kto, powołując się na wpływy w instytucji państwowej, samorządowej, organizacji międzynarodowej albo krajowej lub w zagranicznej jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi albo wywołując przekonanie innej osoby lub utwierdzając ją w przekonaniu o istnieniu takich wpływów, podejmuje się pośrednictwa w załatwieniu sprawy w zamian za korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Analiza danych statystycznych dotyczących postępowań wszczętych w latach 2013-2022 z art. 230 k.k. pokazuje, że ich łączna liczba w badanym okresie wyniosła 617 sprawy. Zdecydowana większość (ponad 96%) związana była z przestępstwami z art. 230 § 1 k.k. (w typie podstawowym) tj. podejmowania się pośrednictwa w załatwieniu sprawy (w zamian za korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę) z powoływaniem się na wpływy w instytucji państwowej, samorządowej, organizacji międzynarodowej albo krajowej lub w zagranicznej jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi albo wywoływania przekonania innej osoby lub utwierdzenia ją w przekonaniu o istnieniu takich wpływów. Postępowań przygotowawczych w tym zakresie było łącznie 594. Zdecydowanie mniej wszczynanych było spraw z art. 230 § 2 k.k., czyli postępowań mniejszej wagi, gdyż było to zaledwie kilka spraw rocznie. W okresie od 2013 r. do 2022 r. można zauważyć tendencję spadkową wszczynanych postępowań z art. 230 k.k., jednak wynika ona z mniejszej liczby wszczynanych spraw korupcyjnych ogółem.

Postępowania wszczęte - art. 230 § 1-2 k.k.

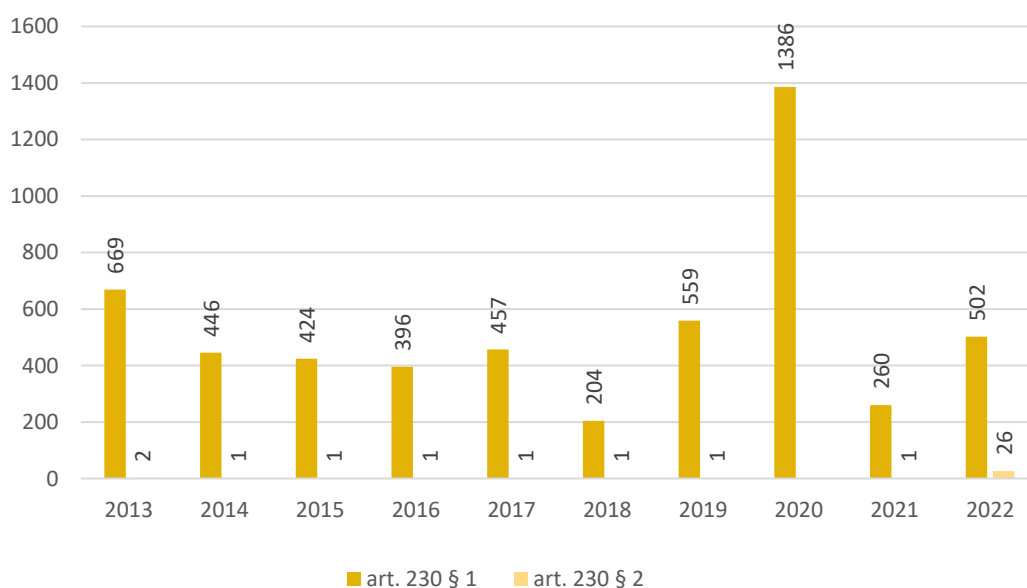
Wykres 19. Postępowania wszczęte z art. 230 § 1-2 k.k. w latach 2013-2022.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Policji.

Mając na uwadze badania liczby wykrytych przestępstw z art. 230 k.k. w ciągu ostatnich 10 lat, zauważyć należy w miarę stały ich poziom oscylujący średnio w granicach 400-600 wykrytych przestępstw rocznie. Bardzo dużym odstępstwem od tej zasady był jednak rok 2020, kiedy to liczba wykrytych przestępstw z art. 230 k.k. wyniosła 1386, co jest jednak trudne do wyjaśnienia, gdyż nie odnotowano żadnych racjonalnych przesłanek w tym zakresie (należy tylko domniemywać, że prowadzonych mogło być więcej spraw wieloczynowych).

W roku 2018 oraz w 2021 odnotowano mniejsze liczby wykrytych przestępstw. Analiza wykrytych przestępstw z art. 230 k.k. pokazuje, że ponad 99% stanowiły przestępstwa z § 1 a ich łączna liczba wyniosła 5303 wykryte przestępstwa, w porównaniu do 35 przestępstw wykrytych z § 2 (tj. mniejszej wagi). Porównanie liczby wszczynanych postępowań z art. 230 k.k. do liczby wykrywanych przestępstw z tego artykułu wskazuje zdecydowanie, że w postępowaniach tych występowały przypadki spraw wieloczynowych.

Wykryte przestępstwa - art. 230 § 1-2 k.k.

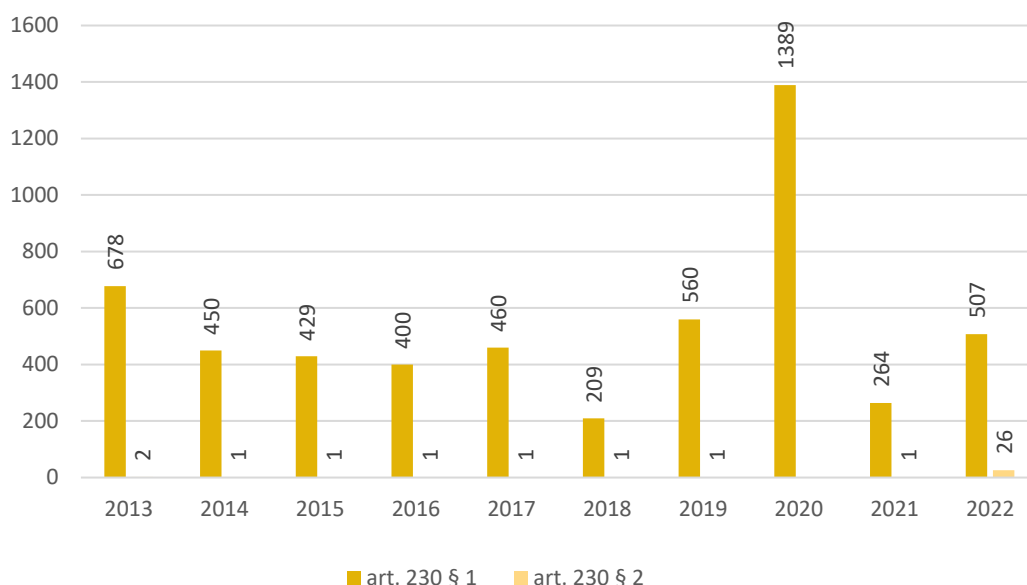

Wykres 20. Wykryte przestępstwa z art. 230 § 1-2 k.k. w latach 2013-2022.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Policji.

W latach 2013-2022 liczby stwierdzonych przestępstw z art. 230 k.k. w dużym stopniu pokrywają się z liczbą przestępstw wykrytych. Ich łączna wielkość we wskazanym okresie wyniosła 5381. W tym również przypadku zdecydowana większość, bo ponad 99% dotyczyła § 1. Wszystkich stwierdzonych przestępstw korupcyjnych z art. 230 § 2 k.k. było zaledwie 35. Należy jednak zwrócić uwagę na rok 2022, gdzie odnotowano aż 26 takich czynów, co jednak mogło być związane ze specyfiką prowadzonych w tym okresie drobnych spraw korupcyjnych z art. 230 k.k.

Stwierdzone przestępstwa - art. 230 § 1-2 k.k.

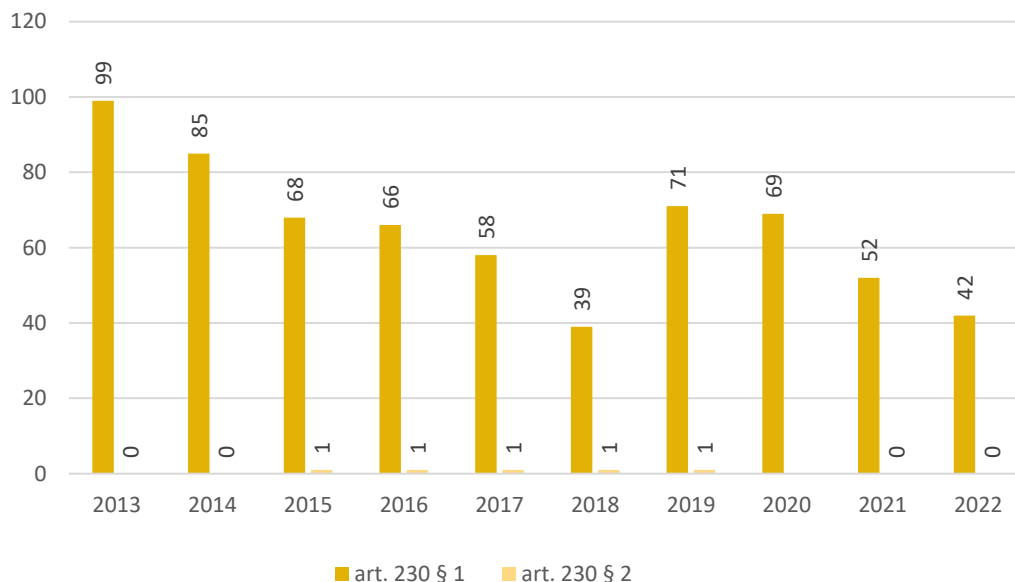

Wykres 21. Stwierdzone przestępstwa z art. 230 § 1-2 k.k. w latach 2013-2022.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Policji.

Liczby podejrzanych, którym przedstawiono zarzuty z art. 230 k.k. w dużej mierze pokrywają się w poszczególnych latach z tendencjami w zakresie postępowań wszczynanych z art. 230 k.k. W tym przypadku podobne są również liczby, a całkowita liczba podejrzanych w omawianym zakresie wyniosła 654, w tym tylko 5 podejrzanych przedstawiono zarzuty art. 230 § 2 k.k. czyli w sprawach mniejszej wagi. Powyższe dane dają podstawy stwierdzić, że co do zasady w jednym wszczynanym postępowaniu mieliśmy tylko jednego podejrzanego, który dokonał wielu czynów korupcyjnych z art. 230 k.k.

Podejrzani - art. 230 § 1-2 k.k.

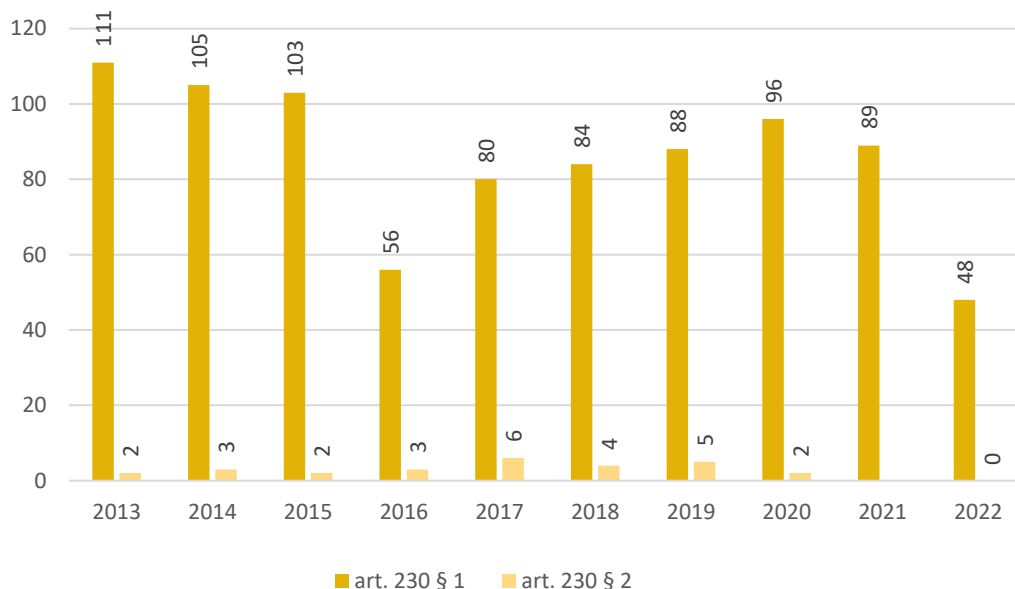

Wykres 22. Podejrzani z art. 230 § 1-2 k.k. w latach 2013-2022.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Policji.

Badania zakończonych postępowań przygotowawczych w latach 2013-2022 z art. 230 k.k. pokazały pozytywną tendencję większej liczby skończonych, w danym roku spraw, niż liczby spraw nowych wszczynanych z tego artykułu. Wskaźnik ten wyniósł średnio 1,44. Pozytywny aspekt wynika z faktu kończenia zaległych, strych spraw z poprzednich lat. Z drugiej jednak strony może też świadczyć o małej aktywności Policji w ujawnianiu kolejnych spraw korupcyjnych z art. 230 k.k. Zdecydowanie dominowały zakończone postępowania z art 230 § 1k.k., gdyż było to 97% wszystkich zakończonych z tego artykułu spraw, co jest jednak tendencją zgodną z odpowiednim procentem postępowań wszczynanych z art. 230 k.k. w zakresie § 1 i § 2 k.k.

Postępowania zakończone - art. 230 § 1-2 k.k.

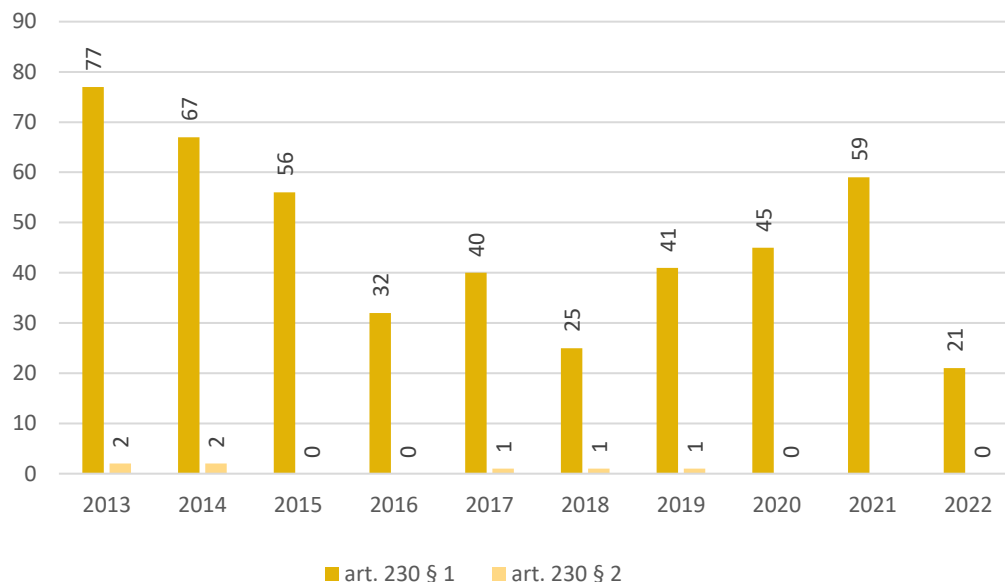

Wykres 23. Postępowania zakończone z art. 230 § 1-2 k.k. w latach 2013-2022.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Policji.

W latach 2013-2022 postępowania przygotowawcze zakończone aktem oskarżenia stanowiły średnio 53% wszystkich zakończonych postępowań z art. 230 k.k. Spraw z art. 230 § 1 k.k. było łącznie 463, przy 7 sprawach z art. 230 § 2 k.k. (mniejsza waga). Najwięcej postępowań zakończonych aktem oskarżenia było w początkowym analizowanym okresie to tj. 2013 roku, z widocznymi późniejszymi znacznymi wahaniami w zakresie liczby spraw w poszczególnych latach. Najmniej spraw zakończonych wniesieniem do sądu aktu oskarżenia z art. 230 k.k. było w ostatnim analizowanym okresie to jest w 2022 r., co może świadczyć o spadku efektywności procesowej Policji ale może też wynikać z ogólnego spadku liczby wszczynanych i prowadzonych spraw korupcyjnych z art. 230 k.k.

Postępowania zakończone aktem oskarżenia - art. 230 § 1-2 k.k.

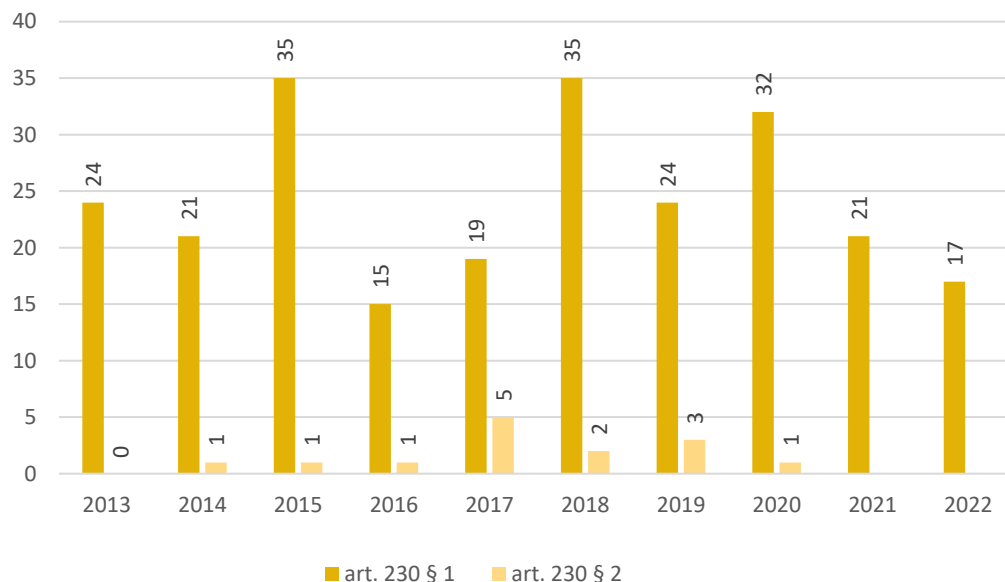
Wykres 24. Postępowania zakończone aktem oskarżenia z art. 230 § 1-2 k.k. w latach 2013-2022.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Policji.

Liczba postępowań przygotowawczych z art. 230 k.k., zakończonych umorzeniem z powodu braku znamion przestępstwa, w całym dziesięcioletnim okresie wyniosła 257 spraw. Procentowy wskaźnik postępowań zakończonych w ten sposób do wszystkich zakończonych postępowań z tego zakresu był na poziomie 29%, co jest wynikiem niezbyt satysfakcjonującym. Rozbieżności w poszczególnych latach, co do liczby postępowań zakończonych umorzeniem z powodu braku znamion przestępstwa z art. 230 k.k. były duże, gdyż nawet ponad dwukrotnie (w zależności od roku). W tej również kwestii przestępstwa z art. 230 § 1 k.k. były dominujące w stosunku do art. 230 § 2 k.k. i kształtowały się na poziomie 95% w porównaniu do całkowitej liczby takich umorzeń.

Postępowania umorzone - brak znamion przestępstwa
- art. 230 § 1-2 k.k.

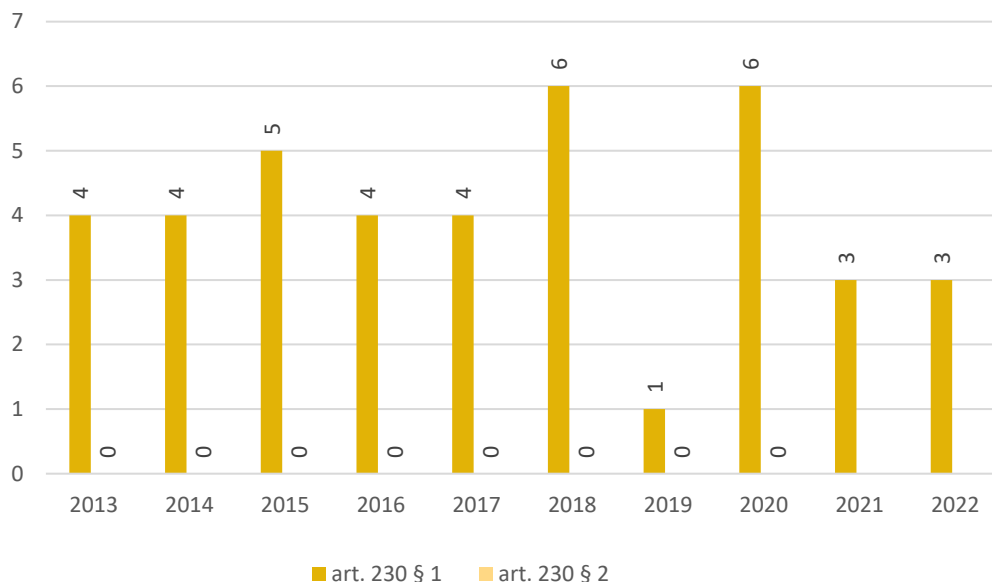

Wykres 25. Postępowania umorzone – brak znamion przestępstwa z art. 230 § 1-2 k.k. w latach 2013-2022.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Policji.

Analiza danych dotyczących liczby postępowań przygotowawczych zakończonych umorzeniem z powodu niewykrycia sprawcy przestępstwa z art. 230 k.k. pokazuje, że w całym badanym okresie liczba ta w odniesieniu do wszystkich zakończonych spraw korupcyjnych kształtuje się na poziomie 5%. W poszczególnych latach są to pojedyncze sprawy i wszystkie dotyczą art. 230 § 1 k.k. Można więc wyciągnąć wniosek, że kwestia ustalenia sprawców tego rodzaju przestępstw nie jest problemem dla organów ścigania.

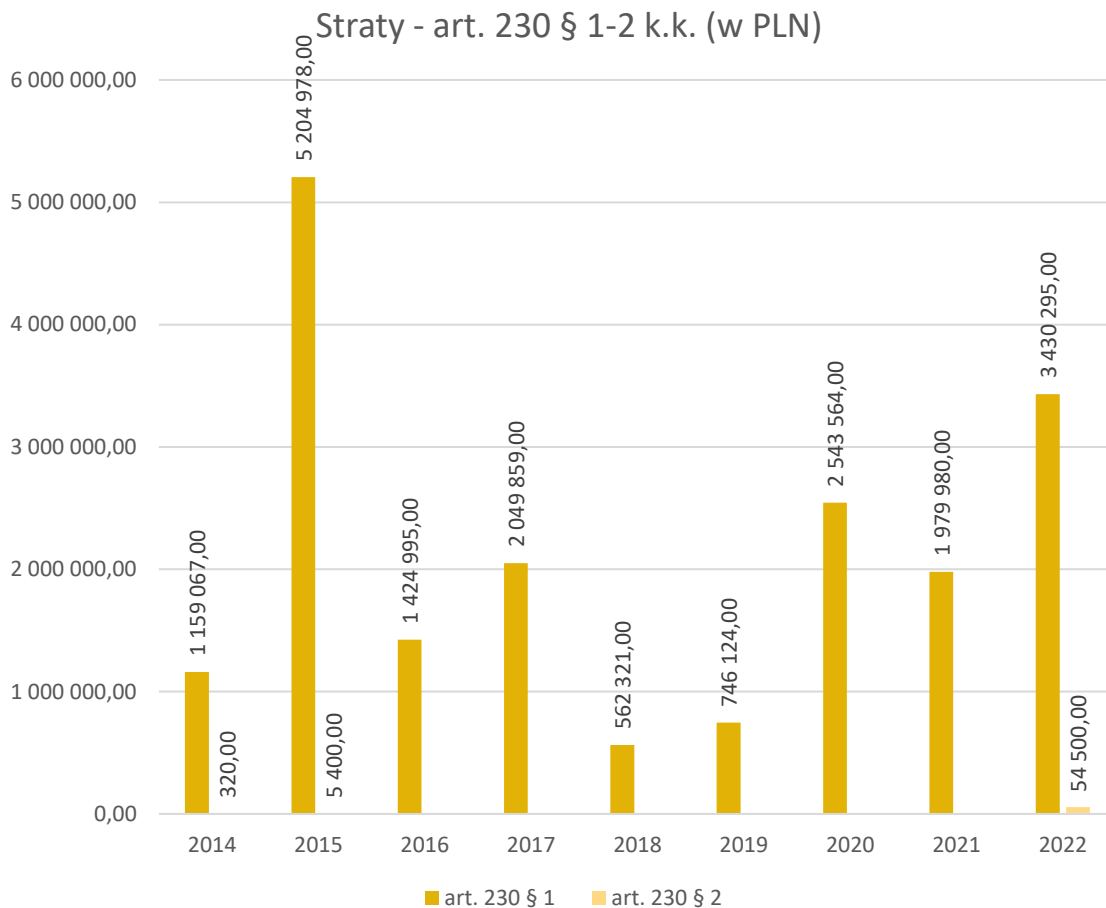
Postępowania umorzone - niewykrycie sprawcy przestępstwa - art. 230 § 1-2 k.k.

Wykres 26. Postępowania umorzone – niewykrycie sprawcy przestępstwa z art. 230 § 1-2 k.k. w latach 2013-2022.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Policji.

Wielkość strat spowodowanych przestępczością z art. 230 k.k. w całym analizowanym okresie wyniosła 19 161 403 PLN, co średniorocznie daje straty na poziomie poniżej 2 mln PLN. Badania przeprowadzone w tym zakresie nie odzwierciedlają ani powiązania z liczbą wszczynanych spraw ani też z liczbą podejrzanych. W głównej mierze mogą wynikać z charakteru oraz wielkości spraw prowadzonych w tym zakresie. Największe straty ujawniono w roku 2015, gdyż były one na poziomie powyżej 5 mln PLN, a najmniejsze (bo prawie dziesięciokrotnie mniejsze) w 2018 r. Ponad 99% wszystkich strat z art. 230 k.k., generowanych było z art. 230 § 1 k.k. Straty spowodowane przestępczością z art. 230 § 2 k.k. były na poziomie niewielkim, gdyż w całym dziesięcioletnim okresie wyniosły łącznie 60 220 PLN.

Wykres 27. Straty z art. 230 § 1-2 k.k. w latach 2014-2022.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Policji.